

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over:

- Geannoteerde agenda OJCS-raad 21 en 22 november 2016 van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 8 november 2016 (Kamerstuk 21 501-34-266);
- Fiche: Besluit Europees Jaar van het cultureel erfgoed van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 7 oktober 2016 (Kamerstuk 22 112-2213);
- Fiche: Mededeling inzake EU strategie voor internationale culturele betrekkingen van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 18 juli 2016 (Kamerstuk 22 112-2180);
- Fiche: voorstel tot wijziging richtlijn audiovisuele mediadiensten van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 8 juli 2016 (Kamerstuk 22 112-2170);
- EU-voorstel: Mededeling Een nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa COM (2016) 381 van de Europese Commissie d.d. 23 juni 2016;
- Verslag van de Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport Raad (OJCS-raad) van 30 en 31 mei 2016 van de Minister van OCW d.d. 15 juni 2016 (Kamerstuk 21 501-34-264).

De voorzitter van de commissie,
Wolbert

Adjunct-griffier van de commissie
Bosnjakovic

I. Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

Raadsresolutie over de Europese vaardighedenagenda en bijscholingstrajecten: nieuwe mogelijkheden over volwassenen

De leden van de VVD-fractie vinden het goed dat er wordt gekeken naar het terugbrengen van het thans hoge aantal laaggeschoolde volwassenen in Europa. Wel delen de leden de inzet van het kabinet om te benadrukken dat er grote verschillen bestaan in de onderwijsstelsels en arbeidssituaties, en dat er derhalve geen «one size fits all» benadering bestaat voor het verhogen van het scholingsniveau. De leden zijn ook van mening dat onderwijsbeleid de primaire bevoegdheid van de lidstaten moet zijn. De aangepaste Raadsaanbeveling benadrukt dat lidstaten voldoende beleidsvrijheid behouden en geen nieuwe financiële verplichtingen zullen ontstaan. Kan het kabinet nader uiteenzetten dat deze Raadsresolutie niet tot extra of dubbele regeldruk leidt? Laat het kabinet haar standpunt hier ook vanaf hangen? Graag ontvangen deze leden een toelichting. Daarnaast merken de leden op dat, na de inbreng van Nederland, het streefniveau van EQF 4 ruimer is geformuleerd naar EQF 3 of 4. De leden vragen hoe dit zich verhoudt met de Nederlandse startkwalificatie die gelijk staat aan EQF 2. Wat is de opvatting van het kabinet hierover? Graag ontvangen zij een toelichting.

Raadsconclusies over het voorkomen van radicalisering

De leden van de VVD-fractie steunen het kabinet in haar inzet op het voorkomen van radicalisering die kan leiden tot gewelddadig extremisme. Tevens delen de leden de inzet van het kabinet om een nadere verduidelijking te krijgen bij aandachtgebied nr. 4 *Propageren van op integratie gericht onderwijs en gemeenschappelijke waarden van de EU*. De leden zijn echter geen voorstander van het opleggen van Europese waarden aan de lidstaten. De leden beamen dat het goed is om van andere lidstaten te leren en onze aanpak af te stemmen, maar zien niet dat dit vanuit de Europese Commissie moet worden gedaan. In plaats van het opleggen van bovenaf is het juist van belang om van onderaf de dialoog aan te gaan tussen leerlingen, docenten en andere betrokkenen om zo meer inzicht te krijgen in de beweegredenen van leerlingen. Uit deze dialoog kan juist informatie komen wat op een hoger niveau gedeeld kan worden om zo van elkaar te leren, zo menen deze leden. Wat is de opvatting van het kabinet over het opleggen van EU gemeenschappelijke waarden, terwijl er grote verschillen bestaan in onderwijs en waarden tussen de verschillende lidstaten? Hoe ziet het kabinet dit voor zich? Graag ontvangen de leden een toelichting hierbij.

Kweken en ontwikkelen van talent

De leden van de VVD-fractie vragen wat er meer gedaan moet worden in Europees verband aan de in- en uitstroom van Europese studenten via het Erasmusprogramma. De leden signaleren namelijk dat te weinig Nederlandse studenten besluiten nog in andere lidstaten te gaan studeren, terwijl veel Europese studenten Nederland wel weten te vinden. Daarnaast vragen de voorgenoemde leden of het kabinet bekend is met het artikel *Council -Slovak Presidency proposes to halve Erasmus funding* gepubliceerd door Politico op 15 november 2016¹. Klopt de

¹ <http://www.politico.eu/newsletter/playbook/politico-brussels-playbook-presented-by-etno-eu-ops-defense-co-operation-erasmus-funding-threat/>

bewering uit het bericht en hoe staat het kabinet hierin? Graag ontvangen de leden een nadere toelichting.

Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten

De leden van de VVD-fractie vinden het goed dat de regelgeving voor audiovisuele mediadiensten wordt aangepast aan de huidige tijd. Wel delen de leden de inzet van het kabinet om te komen tot minder regelgeving voor audiovisuele mediadiensten en niet tot meer, zoals het voorstel nu impliceert. Hoe verhoudt het toenemen van de regelgeving die uit dit voorstel blijkt zich volgens het kabinet tot het voornemen van de Europese Commissie om juist betere regelgeving tot stand te brengen, zo vragen deze leden?

Voorts vragen de leden wat de opvatting van het kabinet is over de rol van ERGA².

Ook zien de leden niets in een minimumquotum voor Europese werken. Hoe beoordeelt het kabinet de kans dat dit quotum alsnog uit de richtlijn wordt gehaald, zo vragen voornoemde leden.

Inbreng van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de voorstellen die voorliggen in de OJCS-raad. Zij hebben hierbij nog enkele vragen.

Jeugd

Nieuwe werkmethoden voor jongerenwerk

De leden van de PvdA-fractie onderschrijven het belang van de Raadsconclusies die stellen dat het jongerenwerk mee moet gaan met de tijd. Kennis en inzicht in de leefwereld van de doelgroep moet ervoor zorgen dat jongerenwerk ook daadwerkelijk in staat is zich niet alleen op deze wereld aan te passen, maar hier ook in te passen. De leden ondersteunen dan ook de inzet van Nederland om jongerenwerk, met inbegrip van de jongere zelf, op lokaal niveau te stimuleren. Het jeugdbeleid mag hierbij niet op zichzelf staan, maar moet juist worden versterkt met het onderwijs-, cultuur-, armoede- en sportbeleid. Op welke manier kan de samenhang op deze terreinen verder worden versterkt, zo vragen de leden.

Rol van jongeren in de moderne EU

De leden van de PvdA-fractie delen het belang van het betrekken van jongeren bij de Europese samenwerking. Om jongeren te betrekken is het noodzakelijk, zo menen deze leden, te weten wat hen bezighoudt en hoe deze doelgroep bereikt kan worden en zeggenschap geboden kan worden. Wat doet Nederland zelf om jongeren te betrekken en zeggenschap te bieden bij de rol van de Europese Unie, zo vragen de leden.

Onderwijs

Europese vaardighedenagenda

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de Europese vaardighedenagenda. Onderwijs, cultuur, sport en jeugdhulp moeten, zo menen deze leden, onze jeugd ontwikkelingskansen en kans op werkgelegenheid bieden. Dat vraagt om het bieden van kennis

² ERGA: European Regulators Group for Audiovisual Media Services

en vaardigheden, waarbij aandacht is voor vaardigheden die aansluiten op het werk van morgen en de jongeren laat ontwikkelen tot betrokken mensen. Wat kan deze Europese vaardighedenagenda concreet betekenen voor het Nederlandse onderwijs en versterking van employability van jongeren, met name in het beroepsonderwijs? Welke plannen heeft het kabinet om de digitale -, technologische - en loopbaanvaardigheden onder jongeren in Nederland te versterken?

De leden onderschrijven de noodzaak tot het vinden van meer verbinding tussen het bedrijfsleven en het onderwijs. Leerwerkplekken en stages, zowel in het binnen- als buitenland, bieden studenten de mogelijkheid te leren in de praktijk en deze kans moet dan ook altijd geboden worden. Dit geldt op alle onderwijsniveaus, en vooral in het mbo³, zo merken de leden op. Samenwerking binnen, maar vooral tussen sectoren, juichen deze leden daarbij altijd toe.

Onderwijs dat zich niet enkel vakinhoudelijk, maar juist ook richt op vaardigheden is goed voor de ontwikkeling van onze kinderen en studenten. Tegelijkertijd vraagt dit modernisering van het onderwijs en extra inspanning van onze leerkrachten. Hoe kunnen we leerkrachten versterken om moeilijk bespreekbare onderwerpen bespreekbaar te maken in de klas, zo vragen de leden.

Bijscholingstrajecten voor volwassenen

De leden van de PvdA-fractie vragen hoe het kabinet de voorgestelde bijscholingstrajecten voor laaggeschoolde volwassenen in de praktijk in Nederland voor zich ziet. Hoe verhoudt dit zich tot de opvatting in het kader van een leven lang leren, zo vragen zij.

Voorkomen radicalisering

De leden van de PvdA-fractie onderschrijven de preventieve rol van onderwijs, jeugdwerk en zorg op radicalisering en het verder afglijden naar extremisme. Zij zijn dan ook blij met de integrale aanpak die radicalisering vanuit zowel onderwijs, jeugd en veiligheid benadert. Er mag echter niet onderschat worden wat de Raadsconclusies die voorliggen vragen van ons onderwijs en onze leraren. Het zien en kunnen ingrijpen bij dreigende radicalisering vraagt om een beheersing van veel pedagogische kennis. Hoe wil het kabinet ervoor zorgen dat zij ook aan deze taak kunnen voldoen? Worden leraren vervolgens ook aangesproken als een leerling inderdaad radicaliseert? De leden vinden het belangrijk dat een omgeving wordt gecreëerd waarin een open dialoog kan worden gevoerd, waarin docenten de ruimte hebben om moeilijke onderwerpen bespreekbaar te maken. Deelt het kabinet deze visie en hoe zou zij deze omgeving willen stimuleren? Wat mag dit qua inzet van Nederland betekenen? Op welke manier is overleg gepleegd met onderwijsraden en kennisinstituten om te begrijpen wat er op de leraar af kan komen, zo vragen de leden.

Bevorderen en ontwikkelen van talent van jongeren

De leden van de PvdA-fractie ondersteunen de kennisuitwisseling op dit relevante onderwerp. Zij willen hierbij benadrukken dat het debat niet enkel mag gaan over universitair- en wetenschapsonderwijs maar juist aandacht moet hebben voor het talent ontwikkelen op elk niveau. Hoe wil het kabinet omgaan met de ideeën en conclusies uit dit overleg, zo vragen zij.

³ mbo: middelbaar beroepsonderwijs

Cultuur

Europees Cultureel Erfgoedjaar in 2018

De leden van de PvdA-fractie zien meerwaarde in de organisatie van een themajaar waarin het cultureel erfgoed centraal staat. Het kan een extra impuls geven aan reeds bestaande initiatieven op dit gebied. Waar wil het kabinet in Nederland de focus op leggen? Hoe wil het kabinet ervoor zorgen dat cultureel erfgoed ook interessant en bereikbaar wordt voor doelgroepen die hier niet direct een gevoel bij hebben? Hoe wil het kabinet ervoor zorgen dat die doelgroepen, in het bijzonder jongeren, daarbij ook worden betrokken en kunnen participeren?

De leden willen daarbij benadrukken dat cultuurparticipatie net zo belangrijk is als het deelnemen aan sportactiviteiten. Cultuurparticipatie heeft een positieve invloed op zowel sociaalemotionele- als cognitieve ontwikkeling. In hoeverre kan het kabinet dit bij andere lidstaten kenbaar maken, zo vragen de leden.

Sport

Sport en persoonlijke ontwikkeling

De leden van de PvdA-fractie zien de positieve rol die sport kan spelen op de persoonlijke ontwikkeling, gezondheid en sociaal psychisch welzijn. Gezond leven is voor veel mensen helaas niet vanzelfsprekend, maar moet worden aangeleerd. Kinderen die in armoede opgroeien, verdienen hierbij in het bijzonder de aandacht. Hoe wil het kabinet zich hiervoor inzetten, zo vragen zij.

II. Reactie van het kabinet